

İSAM KÜTÜPHANESİ

MUSTAFA BİROL ÜLKER

TÜRKİYE Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İslâmî ilimler alanında araştırmacıların yetişmesine katkıda bulunmak, kütüphane ve dokümantasyon imkanları sağlamak, araştırma projelerini desteklemek, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* başta olmak üzere akademik yayınlar yapmak, ilmî dergiler çıkarmak, bilimsel toplantılar düzenlemek maksadıyla 1988'de kurulmuştur.

Küçük bir ansiklopedi kütüpha-

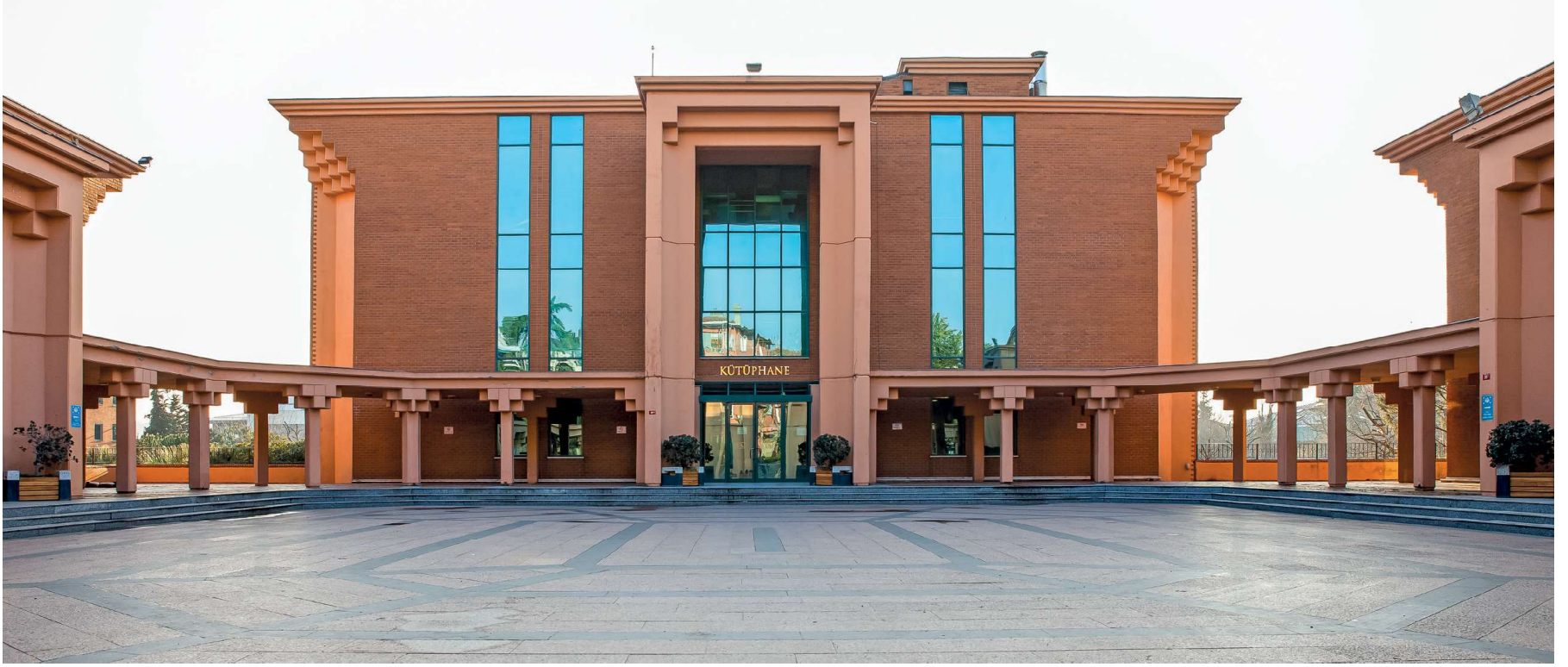
nesi şeklinde oluşturulan fakat yıllar ilerledikçe İSAM'daki ilmî çalışmaların beraberinde gelişen ve büyüyen İSAM Kütüphanesi dinî ilimler, İslam ve Türk tarihi, kültürü ve medeniyeti başta olmak üzere sosyal bilimlerin birçok alanını kapsayan zengin bir kütüphane olmuştur. Gerek ansiklopedinin gerekse diğer araştırma ve yayın faaliyetlerinin süratli ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için yeni yayınlanan kitap ve süreli yayınlar düzenli izlenerek araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

İSAM Kütüphanesi koleksiyon

özellikleri, sosyal bilimler sahasındaki önemi ve akademik araştırmalara katkısı, diğer kütüphanelere göre farklılık arz eden yapılanması ve hizmet anlayışı çeşitli çalışmalara konu olmuştur.¹

Kütüphane halihazırda bir katı 1200 metrekare olmak üzere beş katlı müstakil binasında faaliyet göstermektedir. Koleksiyonunu satın alma dışında bağış ve mübadele yoluyla sürekli geliştirmektedir.

1 Eylül 2020 itibariyle koleksiyonunda 315.115 cilt kitabın yanı sıra 914 adedi sürekli takip edilen 4169 çeşit

yerli-yabancı derginin 228.857 sayısı yer almaktadır. Koleksiyon içinde 13.700 kadar da lisansüstü tez mevcuttur.

İSAM Kütüphanesi, bünyesinde bulundurduğu eserlerin konusu itibarıyla bir sosyal bilimler kütüphanesidir. Modern kütüphanecilik anlayışı çerçevesinde yayın sağlama, süreli yayınlar ve mübadele, kataloglama ve tasnif (teknik hizmetler), arşiv (kadı sicilleri dahil), dokümantasyon, okuyucu hizmetleri, fotokopi ve cilt atölyesi birimleri şeklinde örgütlenmiştir.

Yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerine açık olan kütüphane, araştırma kütüphanesi niteliğindedir. Her geçen gün artan üye sayısı şu anda 36 bini geçmiş olup, 2019'da günlük ortalama 590'ın üzerinde araştırmacıya hizmet vermiştir. Üyeliği olan araştırmacılar haftanın yedi günü 09:00 ile 23:00 saatleri arasında kütüphaneyi kullanabilmektedir.² İSAM Kütüphanesindeki kitap ve dergiler ödünç verilmemektedir. Katalog bilgilerine ve diğer veritabanlarına merkezin web adresinden ulaşılabilir: www.isam.org.tr.

İSAM Kütüphanesinde aralarında bazıları rahmetli olmuş önemli şahsiyetlerin bağış koleksiyonları bulunmaktadır.

Orhan Şaik Gökyay (ö. 1994): 70 yıllık hocalık hayatında binlerce öğrenci yetiştirmiştir. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi tarafından kendisine 7 Haziran 1989 tarihinde yapılan bir törenle fahri doktorluk payesi verilmiş,

ayrıca çeşitli kuruluşlarca birçok ödüle ve dostları tarafından "hocaların hocası" unvanına lâyık görülmüştür. *Journal of Turkish Studies*'in 6. ve 7. sayıları Orhan Şaik Gökyay Armağanı adıyla yayınlanmıştır (1984).³ Büyük bir titizlikle koruduğu kitaplarını İSAM'a bağışlamıştır. 10 binden fazla eserden oluşan Gökyay koleksiyonu, kütüphane binasında ayrı bir bölümde muhafaza edilmektedir.

Kasım Küfrevî (ö. 1992): 146'sı yazma, 3679 eser ihtiva eden kütüphanesi kızı Semra Nasırlı tarafından 2006'da bağışlanmıştır. Koleksiyonun tamamına yakını Arapça, Osmanlıca, İngilizce ve Farsça eserlerden oluşmaktadır ve İslam diniyle ilgili temel kaynakların genelde ilk baskıları bulunmaktadır.⁴

Prof. Dr. Nihat M. Çetin (ö. 1991): 1953'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Kürsüsüne girmiştir. 1965-1967 yılları arasında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünde müdürlük yapmış, *TDV İslâm Ansiklopedisi*'nin ilim heyeti ve müellif kadrosunda yer almıştır. Hayatı boyunca İslam kültür ve sanatlarıyla meşgul olmuştur. Şahsî koleksiyonundaki 4 bin civarında eser İSAM Kütüphanesinde yer almaktadır.⁵

Ayrıca Prof. Dr. Nejat Göyünç (ö. 2001), Yavuz Argıt (ö. 2009), A. Ragıp Akyavaş (ö. 1969), Erzurumlu Rasim Efendi (Erverdi, ö. 1950), Dr. Hidayet Nuhoglu, Kathleen R. F. Burrill (ö. 2005), İsmail Otur (ö. 2005), Dr. Numan Külekçi, Fethi Gemuhluoğlu (ö.

1977), Prof. Dr. Suphi Saatçi, Cüneyd Kosal (ö. 2018), Prof. Dr. Baykan Sezer (ö. 2002), Prof. Dr. Nihat Keklik (ö. 2017), Prof. Dr. İnci Enginün, Mehmet Sofuoğlu (ö. 1987), Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu (ö. 2014), Prof. Dr. Oluş Arık ve Prof. Dr. Rüçhan Arık bağış koleksiyonları bulunmaktadır.

Satın alma yoluyla temin edilen bazı koleksiyonlar ise Ziyad Ebüzziya (ö. 1994), Prof. Dr. Tahsin Yazıcı (ö. 2002), Hilmi Oflaz (ö. 1998), Prof. Dr. Günay Tümer (ö. 1995), H. Fahrettin Başaran (ö. 1981), Albert Hourani (ö. 1993), Timuçin Tanaslan (ö. 2015), Jacques Waardenburg (ö. 2015) ve Mahmut Şakiroğlu'na (ö. 2013) aittir. **Z**

NOTLAR

¹ İshak Keskin ve Ceyhan Güler, "İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) Kütüphanesinin Türkiye'de Bilimin Gelişmesine Etkisi", *Türkiye'de Bilgi Üretimi ve Bilim Politikaları Uluslararası Sempozyumu*, 2018, s. 454-514; İshak Keskin, Mehmet Fahri Furat, Esra Gökçen Kaygısız, Nizamettin Oğuz, "Bilgi Kurumlarında Kurumsal İtibar: İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) Kütüphanesi Örneği", *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, c. IX/ sayı: II, 2014, s. 101-120.

² Koronavirüs salgınından dolayı şu anda kütüphanede randevu sistemi uygulanmaktadır.

³ İsmail E. Erünsal, "Gökyay, Orhan Şaik", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. XIV, 1996, s. 144-146; Recep Yılmaz, "TDV İSAM Kütüphanesi Bağış Koleksiyonları", *Yavuz Argıt Armağanı*, haz. Mustafa Birol Ülker, 2012, s. 317.

⁴ Muhammed Küfrevî, "Küfrevî, Kasım", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. Ek-2, 2016, s. 102; Recep Yılmaz, "TDV İSAM Kütüphanesi Bağış Koleksiyonları", s. 318-319.

⁵ Tefvik Rüştü Topuzoğlu, "Çetin, Nihad Mazlum", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. VIII, 1993, s. 290-291.

